

ŠPERK

Bc. Danica Škriniarová

Diplomová práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ústav prostorového a produktového designu
akademický rok: 2011/2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Danica ŠKRINIAROVÁ**
Osobní číslo: **K10478**
Studijní program: **N 8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design – Průmyslový design**

Téma práce: **Šperk**

Zásady pro vypracování:

1. Historie – pohled na šperk, definice pojmu
 2. Analýza – současný design, dělení
 3. Prvotní kresebné návrhy
 4. Rozpracování vybraného návrhu
 5. Zhotovení modelu 1:1
 6. Zhodnocení řešení a popis vlastního návrhu
 7. Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK.
- Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/umělecké dílo**

Seznam odborné literatury:

Täubl, Karel. Zlatnictví, stříbrnictví a klenotnictví. Praha: SNTL, 1989.

ISBN 80-03-00130-7

Johnová, Helena. Šperk. Bratislava: Tatran, 1986.

Weisslechner, Karol. Umelecký šperk, dizajn, architektúra. Bratislava: Ateliér Amulet, 2007. ISBN 978-80-969841-0-7

Polster, Bernd. Lexikon moderního designu. Praha: Slovart, 2008.

ISBN 978-80-7391-080-8

Firemní literatura

Vedoucí diplomové práce:

prof. ak. soch. Pavel Škarka

Ústav prostorového a produktového designu

Datum zadání diplomové práce:

15. února 2012

Termín odevzdání diplomové práce:

18. května 2012

Ve Zlíně dne 8. března 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.

Janíková
děkanka

MgA. Petr Stanický, MFA
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 16.3.2011

.....
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

V diplomové práci můžete získat poznatky o tom, co to samotný šperk je a jaké funkce představoval kdysi a dnes. Práce je rozdělena do hlavních kapitol a to teoretická část, ve které se seznámíte s historií výroby šperků, samotnou definicí, analýzou současného stavu a nabídkou, kterou dnešní trh nabízí. Dále praktická část, kde jsou zahrnuty inspirace a postupy řešení, stanovení cílů a vhodných postupů, které pojednávají o přístupu a řešení nových idejí a návrat ke spojení funkce se šperkem v novém duchu doby a samotných návrhů z pohledu designéra. Cílem bylo vytvořit a navrhnout produkt tak, aby splňoval určitá stanovená kritéria. Projekt je podložen písemnou částí, výkresovou dokumentací a modelem v měřítku.

Klíčová slova: šperk, funkční šperk, zlatnictví,

ABSTRACT

MA project and thesis has aim to provide information about the history and contemporary situation of jewelry and its function.

The project is divided into several main chapters and the part based on theoretical theses. History of jewelry production, definition and analysis of contemporary state - quotation on trade, will be described in this chapters. The inspiration, process, solving production problems, aims and description of final production summarize chapters of practical part. As well as regression to basis connection of function and fashion in new way of designers approach. The main aim is to design the product which fulfill expected criteria. Project is based on theoretical statements, which are described in this MA final theses. The project drawing plan and model in scale are included.

Keywords: jewel, functional jewel, jewelry

POĎAKOVANIE

Touto cestou by som rada poďakovala Univerzite Tomáše Bati ve Zlíne – Fakulte multi-mediálních komunikací a konzultantovi Prof. akad. sochárovi Pavlovi Škarkovi za cenné rady, pripomienky a odborné vedenie počas priebehu práce.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČASŤ.....	10
1 HISTÓRIA – PREHĽAD	11
1.1 ZLATNÍCTVO – VZNIK A HISTÓRIA	11
1.1.1 POSTUPY PRI VÝROBE ŠPERKOV	12
1.1.2 NAVRHOVANIE ŠPERKOV	14
1.2 ĽUDOVÁ TVORBA – ŠPERKÁRSTVO.....	14
1.3 DEFINÍCIE POJMU ŠPERK	16
1.3.1 ZÁKLADNÉ DEFINÍCIE ŠPERKOV	16
2 MODERNÉ ŠPERKY	18
2.1 VÝBER MATERIÁLU A JEHO VLASTNOSTI.....	18
2.2 PRIESKUM TRHU – REŠERŠ	30
II PRAKTICKÁ ČASŤ	34
3 OD TEÓRIE K PRAXI.....	35
3.1 CIEĽ PRÁCE	35
3.2 POSTUP PRÁCE.....	36
3.3 RIEŠENIE A VÝVOJ VLASTNÉHO NÁVRHU.....	36
3.4 ETAPY TVORENIA NÁVRHU	37
3.4.1 Etapa 1 – šperk s očným tieňom	37
3.4.2 Etapa 2 – šperk s vôňou	42
3.4.3 Etapa 3 – finalizácia konceptu	48
3.5 FINÁLNY NÁVRH	50
III PROJEKTOVÁ ČASŤ	55
4 VÝKRESOVÁ DOKUMENTÁCIA	56
4.1 VÝKRES 1:1.....	56
ZÁVER	57
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	58
ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK.....	59
ZOZNAM OBRÁZKOV	60
ZOZNAM PRÍLOH.....	62

ÚVOD

Šperk je neoddeliteľnou súčasťou najmä ženského sveta, ale nepohrdnú ním ani muži. Robí z nás často krajších, pribojnejších, sebedomejších. O tom čo šperk je a nie je, by sa dalo polemizovať a názorov by bolo neúrekom.

Šperk je sám o sebe umeleckým dielom a samozrejme výsledným produktom. Dokáže podtrhnúť a zvýrazniť jedinečnosť svojho nositeľa. Správne zvolený šperk je ako čerešnička na torte.

Nie je však šperk ako šperk. Každý z nás chce mať niečo originálne. To platí aj v móde a dizajne, kde sa trendy neustále menia a nie je jednoduché vytvárať šperky, ktoré tu budú na celý život. A to je rozdiel medzi šperkom a bižutériou, ktorá je priemyselne vyrábaná, cenovo prístupná, nositeľná prakticky všade a na akékoľvek príležitosti. Oproti tomu šperk je vec, ktorá má trvalú hodnotu a môže byť vytvorená podľa požiadaviek a vkusu budúceho majiteľa. Tieto šperky nepodliehajú módnym výkrikom a budú vždy nadčasové. Ich nevýhodou je najmä vyššia cena, ktorú treba do nich investovať. Dnes sa na trhu nájde množstvo šperkov, ktoré sa dajú považovať za kompromis medzi ručne vyrobeným šperkom a bižutériou. Ide hlavne o kombináciu použitých materiálov, kde sa k drahým kovom používajú náhrady ozajstných drahokamov ako napr. sklo swarovski, zirkóny a pod. a strojovú výrobu či odlievanie, čím sa znižuje konečná cena produktov a zvyšuje sa dopyt.

Tému šperk som zvolila aj na základe toho, že je stále aktuálny vo svojej primárnej funkcii a aktuálny ešte dlho bude. Taktiež už v predošlom semestri som uvažovala o takomto koncepte, ktorý som nakoniec aj uskutočnila a to vo forme náhrdelníka s príveskom, v ktorom sa nachádza práškový očný tieň s aplikátorom. Táto téma vytvárania šperkov – doplnkov pre ženy a zároveň funkčných produktov ma inšpirovala a rozhodla som sa riešiť túto tému ako diplomovú prácu. A tak ako dizajnérku ma samozrejme okrem vizuálu zaujíma aj funkcia, ktorou rôzne predmety disponujú. Pri navrhovaní šperku sa hlavný dôraz kladie na vonkajšiu formu, pretože ide o predmet, ktorý má zdobiť a skrášľovať. Nie je však nemožné priradiť funkciu aj veci, ktorá je po svojej fyzickej stránke dokonalou. Aj preto som sa rozhodla o zmenu, ktorá sa nebude týkať len materiálov a technológií, ktoré sú nové a vytvárajú len iný charakter vizuálneho obrazu šperkov. Mój návrh a hlavná myšlienka celej práce má povýšiť tento druh ozdoby na vyššiu úroveň. Moderné šperky sa budú v budúcnosti „správať“ a vyzerat' inak ako tie dnešné a ja sa snažím o taký medzi krok, ktorým má byť ďalšia funkcia, ktorú môže šperk v sebe obsahovať

a pritom bude vizuálne kompaktný a nenarušený. Moja práca pojednáva o tom, ako zapracovať a spracovať nové možnosti využitia šperku. Ide o reálne využitie v bežnom živote a uľahčenie alebo spríjemnenie určitých návykov, ktoré majú najmä ženy a práve takýto druh šperku im poskytne svojimi funkciami nové možnosti ako byť za každých okolností stopercentne krásna.

Na nasledujúcich stranách sa budete môcť v prvých kapitolách dozvedieť niečo viac o šperkoch a zlatníctve, ich histórii a vývoji. Ďalej postupoch pri navrhovaní moderných aj klasických šperkoch a samotnou ponukou na dnešnom trhu. Celkový obraz o aktuálnom stave budú dokladovať priložené obrazové materiály.

V praktickej časti nájdete môj pohľad na riešenie danej veci. Stanovenie si cieľu práce, postup práce a etapy tvorenia návrhov. Dôvody prečo sa zaoberám touto témou a samozrejme finálny návrh, ktorý je výsledkom mojej tvorivej činnosti a odpoveďou na poňatie moderného, ale zároveň súčasného šperku, ktorého výroba nie je obmedzená hľadaním nových technológií a materiálov na jeho vytvorenie.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 HISTÓRIA – PREHLAD

V prvých kapitolách sa budeme zaoberať tým ako šperk vznikol, aký boli jeho predchodcovia a aké materiály sa používali, čo symbolizovali a ako sa s nimi nakladalo. Ďalej si niečo povieme o postupoch výroby šperkov, spomenieme aj ľudové šperkárstvo a definujeme samotný pojem šperk.

1.1 ZLATNÍCTVO – VZNIK A HISTÓRIA

„Začiatky zlatníctva siahajú do dávnej histórie. Nespočetné množstvo nálezov dokazuje, že človek, ktorý nemal ani odev, sa zdobil primitívnymi „šperkami“ v podobe náhrdelníkov, náramkov a prsteňov. Tieto prvé šperky človek zhotovoval z materiálov, ktoré ho v prírode upútali – z kostí, zubov, klov, mušlí, kameňov a podobne. Iste medzi ne patrilo aj drevo, no tieto šperky sa prirodzene nezachovali.

Striebro sa v prírode vyskytuje v malom množstve aj rýdze. Najstaršie nálezy strieborných šperkov pochádzajú už zo 4. tisícročia pred n. l. z krajín Blízkeho východu a východnej časti Malej Ázie. Sú však menej zachované, pretože striebro sa v zemi rýchlo rozpadá. Spôsob získavania striebra z rúd sa vynašiel až neskôr.

Postupom času sa šperky stali jedným z dôkazov bohatstva a moci ľudí. Záujem o šperky a ozdobné predmety stále narastal, a tak sa niektorí zruční kováči a kovolejáři začali špecializovať na výrobu šperkov a ozdobných predmetov zo zlata a medi, ktoré sa v prírode nachádzajú rýdze a dajú sa dobre tvárniť a opracovávať. Obohatenie šperkov a iných ozdobných predmetov prinieslo používanie vzácnych kameňov.

Nevídaný pokrok v oblasti výroby ozdobných predmetov priniesli zdokonaľujúce sa postupy. Šperky sa začali vyrábať aj priemyselne, pričom pracovníci vo veľkovýrobe sa špecializovali na jednotlivé pracovné technológie, napr. brúsenie kameňov, odlievanie kovov, rytie atď. Napriek tomu však výroba ozdobných predmetov vysokej umeleckej hodnoty zostala dodnes úlohou zručných remeselníkov.“ [1]

ZLATNÍCTVO

Zlatnictvo a strieborníctvo je veľmi staré remeslo. Naši prapredkovia sa zdobili primitívnymi šperkami oveľa skôr, ako sa začali odievať. V dnešných zlatníckych dielňach sa vyrábajú a opravujú šperky, ozdobné a úžitkové predmety z drahých kovov, k výzdobe sa používajú drahé a šperkové kamene. V tomto odbore zostáva základom i napriek dynamickeému technickému rozvoju prevažne ručná práca.

Zlatník musí poznať vlastnosti drahých kovov a spôsoby ich spracovania. Musí ovládať chemické i mechanické technologické postupy, rôzne výrobné techniky a hospodárne využívať materiály. Šperky sa nedajú vytvárať ani opravovať stereotypne, každá práca je individuálna. Hlavným predpokladom pre toto remeslo sú trpezlivosť, kresliarske schopnosti, umelecký cit a zmysel pre kompozíciu.

1.1.1 POSTUPY PRI VÝROBE ŠPERKOV

„Klenoty sú predmety z platiny, zlata alebo striebra vyrobené klenotníckou technikou a zdobené prírodnými drahokamami, zvlášť diamantmi, smaragdami, rubínmi, zafírmami alebo pravými perlami.

Šperky sa zhotovujú z drahých alebo neželezných kovov a zdobia sa drahými kameňmi alebo ich napodobeninami.

Pohnútkou k vytváraniu a noseniu šperkov boli estetické záujmy. Od počiatku mal človek túžbu skrásľovať sa a používal k tomu všetko, čo ho ako krásne upútalo v živej prírode. Šperk však nebol vo svojom poslaní a vzniku výlučne ozdobným predmetom. Napríklad aj jazva po rane od nepriateľa bola ozdobou, dokladom udatnosti, práve tak nosenie zubov a peria ulovených zvierat a vtákov. Predchodcom pohyblivého šperku bolo maľovanie a tetovanie, ktoré nemalo len ozdobný zmysel, ale poukazovalo na postavenie, moc a výsady, a v symboloch slúžilo i náboženským účelom.

Šperk bol nie len triednym alebo mocenským symbolom, ale tiež ukazovateľom spoločenského a právneho postavenia, čo dokladajú prstene ceremoniálne, pontifikálne, senátor-

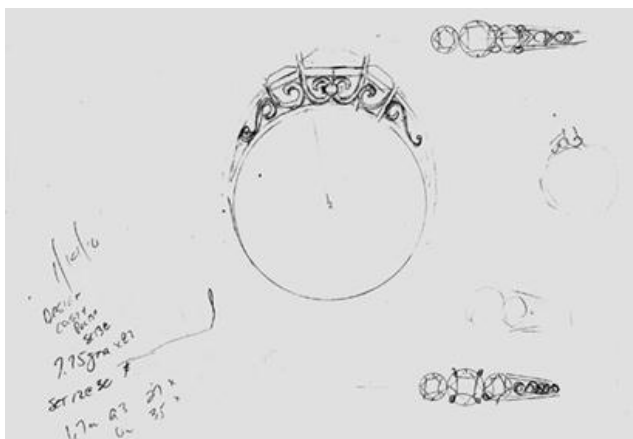
ské, rytierske, snubné, cechové ai. Tiež telo a šatstvo človeka malo priamy vplyv na vznik dvoch hlavných druhov šperku, šperkov samoučelných a šperkov úžitkových.

Samoučelným šperkom rozumieme ozdobu nosenú priamo na tele, s poslaním vyslovene ozdobným.

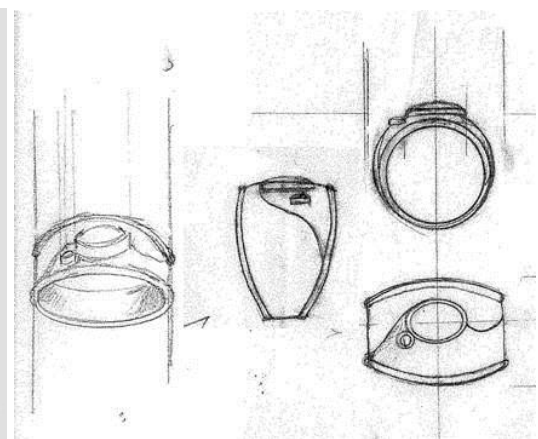
Do druhej skupiny patria šperky, ktoré spolupôsobili v histórii obliekania a stali sa súčasťou odevu ako spony, pásy a gombíky alebo ich použitie bolo závislé na určitom oblečení. Teda šperky k zvláštnym spoločenským príležitostiam, napr. večerné, smútočné, krojové, poľovnícke ai.

Z hľadiska výroby je možné rozdeľovať šperky tiež podľa spôsobu spracovania a použitia rôznych výrobných techník. Rozlišujeme šperky ručne montované, čiastočne montované, odlievané, lisované, v celkovom charaktere potom drôtové, plechové, filigránové, reťazkové, tepané, cizelované a smaltované.“ [2]

Zhotovenie šperkov je možné zaznamenávať do knihy alebo technického denníka, ktorý slúži k zaznamenávaniu nápadov a nových konceptov. Dôležité je si zapísať a naskicovať celý postup práce a techniky, ktorými bude daný šperk vyhotovený. Je to vhodné najmä vtedy, keď budeme musieť vyrobiť ten istý šperk ešte raz, prípadne vyrobiť väčšiu sériu.

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

1.1.2 NAVRHOVANIE ŠPERKOV

„Pri navrhovaní nových vzorov je potrebné rešpektovať tieto dôležité pravidlá:

1. celková forma
2. vlastnosti materiálu
3. vhodnosť motívu
4. typ vzoru – symetrický alebo voľný, bez symetrie
5. pohyb hlavných línií
6. rozvrh listov, plôch, jednotlivých kameňov alebo zoskupení menších kameňov
7. členitosť – jednoduchosť alebo bohatosť hlavnej formy a detailov s ohľadom na cenu výrobku
8. prispôsobenie so súdobými požiadavkami
9. technické prevedenie
10. čitateľné prevedenie návrhu“ [2]

1.2 ĽUDOVÁ TVORBA – ŠPERKÁRSTVO

ĽUDOVÁ TVORBA - ŠPERKÁRSTVO

„Zvláštnu oblasť spracovania kovov predstavuje v ľudovej kultúre výroba šperkov. Väčšina šperkov ako spinky, háčiky, pracky, ihlice, hrebene a gombíky patrila prevažne medzi funkčné doplnky odevu a vyhotovovali sa z mosadze, pakfónu, železa a olova. Drobné kovové predmety zhotovovali zväčša samoukovia. V oblasti, kde bolo používanie

kovových doplnkov rozšírenejšie, sa touto prácou zaoberali špecialisti. Ako prvé začalo do ľudového šperkárstva prenikať striebro. Najmä kožuchy amantičky mávali strieborné gombíky a retiazky.

V ľudových šperkoch sa uplatnil celý rad techník – odlievanie, rytie, výzdoba kovových predmetov razidlami, prerezávaním, prepilovaním, vytláčaním, vyklepávaním, tepaním a inkrustovaním. Na tieto práce si výrobcovia zväčša sami zhotovovali nástroje a pomôcky.“

[3]

Obr. 4

Obr. 5

Ľudoví umelci aj v dnešnej dobe produkujú a vytvárajú šperky. Inšpiráciu hľadajú v prírode, prírodných motívoch a samozrejme v slovanských motívoch. Ich práca je stále vyhľadávaná a to najmä na základe toho, že sa jedná o ručnú prácu a o veľmi originálne kusy. Výrobky je možné zakúpiť na typických jarmokoch, prípadne si dať vyrobiť na mieru. Spolupracujú s rôznymi organizáciami, ktoré podporujú ľudových umelcov. Na Slovensku je to napríklad ÚĽUV – Ústredie ľudovej umeleckej výroby, ktoré informuje o remeslách v súčasnosti, vzdeláva a organizuje kurzy, výstavy, podujatia a vydáva publikácie.

1.3 DEFINÍCIE POJMU ŠPERK

Definovanie šperku by sa mohlo zdať veľmi jednoduchou záležitosťou, veď ide o predmet, ktorý by sa mal svojou formou páčiť každému. Nie je to však vždy tak, a preto sa aj definície šperku môžu od seba čiastočne líšiť. Existujú však všeobecné charakteristiky, ktorými sa dá označiť, že pod daným predmetom rozumieme, že sa jedná o šperk.

Šperk je ozdobný predmet osobnej spotreby vyrobený z drahých kovov, drahokamov alebo iného materiálu. Môže mať rôznu podobu – prsteň, náramok, brošňa, privesok a mnohé iné.

Šperk či klenot je drobný ozdobný predmet, ktorý sa nosí na tele alebo na odeve, obvykle vyrobený z drahých kovov a drahých kameňov. Šperky nosia častejšie ženy, niektoré šperky môžu byť tiež odznakom určitého postavenia alebo úradu. Výrobou šperkov sa zaberajú zlatníci alebo šperkári.

Šperk je určitá forma veci, ktorá môže byť chápaná ako symbol majetku, majetnosti. Tento zmysel chápania šperku dodnes stále pretrváva a šperk sa prenáša z generácie na generáciu.

Šperk je zrkadlom našej osobnosti a zahŕňa všetky druhy dekoratívnych predmetov, ktoré nosia muži aj ženy.

1.3.1 ZÁKLADNÉ DEFINÍCIE ŠPERKOV

„*PRSTEŇ* – ozdoba prstov na ruke, je po ozdobných šatových sponách najstarším šperkom pravdepodobne orientálneho pôvodu. Podľa gréckej báje vymyslel boh Zeus, ktorý rozkázal Prometheovi, aby nosil stále železný prsteň na pamiatku prikovania ku skale.

NÁUŠNICE – ženský šperk zavesovaný na lalôčik ušného boltca nosili zriedka i muži (námorníci, vidiečania, pastieri a pod.), nie pre ozdobu, ale v domnení ako prostriedok na ochranu proti ochoreniam očí. Ako šperk sa vyskytuje od pradávna u Indov, Babylonov, Peržanov, Arabov, Slovanov a Germánov. Zdobí sa rôznymi priveskami z kovu i drahých kameňov, poprípade ich napodobeninami.

NÁRAMOK (latinsky armila, stredoveká lat. brachiale, farnc. bracelet) – ženský, zriedkavo tiež mužský šperk nosený na zápästí ruky (tvarem elipsovité, špirálový, kruhový, druhom pevný alebo pohyblivý – retiazkový, článkový). Vyskytoval sa už v stredoveku, najviac bol obľúbený u národov orientálnych. Materiál: hodváb, zamat, vlasy, sklo, slonovina, rozličné kovy, zvlášť zlato, striebro a dnes i plasty.

Bižutéria, z francúzskeho slova bijouterie, znamená šperkovníctvo alebo drobný šperkový tovar. V zlatníckom odbore má bižutéria jednu z najširších výrobných náplní. Zlatou a striebornou bižutériou sa rozumie ručná aj strojová výroba montovaných alebo lisovaných prsteňov, náušnic, brošní, príveskov, závesov, ihlíc, gombíkov, klipov, spôn a iných šperkov, ozdobných i účelových.“ [2]

2 MODERNÉ ŠPERKY

Tradičné šperky sa vyrábali a stále vyrábajú z kovu, ale v poslednej dobe začali šperkári - designeri používať netradičné materiály, z ktorých kombinácií je možné vytvoriť aj jediný neobvyklý kúsok.

Pri navrhovaní moderných šperkov ľudia chcú, aby sa v nich odrážala jedinečná individualita. Dá sa to dosiahnuť pomocou nespočetného množstva materiálov a techník, ktoré neskôr spozná každý podľa osobitého štýlu. Veľa šperkárov navrhuje svoje výrobky v sériách. Môžu to byť napríklad prstene, ktoré sa líšia len nepatrne, trebárs veľkosťou, farbou a materiálom, ale aj napriek tomu tvoria súpravu. K týmto rozdielom dochádza menej u kusov vyrábaných vo veľkom množstve. Typickým znakom moderných šperkov je často ručná práca.

2.1 Výber materiálu a jeho vlastnosti

Pri výbere vhodných materiálov neexistujú dané pravidlá, takže materiál neurčuje, aký šperk vyrobíte, a ani návrhy nemusíte prispôbovať materiálu.

Niekedy šperkár navrhne kúsok, u ktorého má výber materiálu symbolický význam a neprihliada toľko k jeho vlastnostiam. Iní si zase vyberú taký, ktorý ich fascinuje svojimi vlastnosťami. V tomto prípade je zaujímavé sledovať priebeh výroby, kedy sa zvolená látka postupne premieňa v hotový šperk. Niektorí šperkári predtým ako vezmú do ruky surovinu, zvažujú všetky možnosti s papierom a tužkou. Keď sa používajú lacné materiály ako papier, umelé hmoty a tkaniny, môžete najskôr zhotoviť skúšobný model – vzorku a až potom konečný výrobok. Mnoho výrobcov moderných šperkov má v obľube túto metódu, pretože tvorba sa prispôbuje vlastnostiam materiálu.

V dnešnej dobe nejde o novinku vyrábať šperky z rôznych materiálov, aj tento samotný fakt má pôvod u našich dávnych predkov, ktorí k výrobe šperkov používali taktiež rôzne materiály ako vlasy, drevo, perie, kosti, látky atď. Teraz ale máme k navrhovaniu šperkov inú motiváciu, ale túžba vyrábať a nosiť ich stále pretrváva.

KOV A DROT

Obr. 6

„Kov je materiál, ktorý má všestranné použitie od výroby šperkov až po využití v priemysle. Drahé kovy ako zlato a striebro, a obecné kovy ako meď a mosadz je možné taviť, upravovať kladivkom a rôzne tvarovať. Je možné ich recyklovať a vyrobiť z nich nový kusok.“

Kovy sa delia na dva druhy :

- Drahé
- Obecné

K najvýznamnejším drahým kovom patrí zlato a striebro, zatiaľ čo k obecným, okrem množstva ostatných patrí meď, mosadz a oceľ.

Drahé kovy je možné dostať v tvare plátok, drôtikov, trubičiek a ako bižutérne komponenty. Predávajú sa na váhu alebo podľa veľkosti. Bižutérne komponenty sú diely, ktorými sa spájajú jednotlivé časti alebo sa pripájajú ku šperkom, aby ich bolo možné nosiť. Patria k nim napríklad háčiky k náušniciam, pracky a krúžky. Kovové pláty je možné rezať, upravovať kladivkom, ohýbať a zdobiť povrchovou textúrou. Je možné ich taviť a znovu použiť.

Obecné kovy sa dajú dostať v tvare plátok, prútov, drôtikov, trubičiek, fólií a pletiva. V porovnaní s drahými kovmi je ich cena prijateľná. Kovové šperky sa často pozlacujú a postriebujú, takže náklady na ich výrobu nie sú vysoké.

Sortiment nástrojov pre prácu s kovom je pomerne široký a zahrňuje kladivká, pilníky, meradlá, leštičky, vŕtačky a mnoho ďalších náradí.

Obr. 7

Obr. 8

Vlastnosti: Kov je lesklý, štruktúrovaný a kujný, odolný, všestranne použiteľný.

Použitie: Kov je možné odlievať a pláty je možné naťahovať a tvarovať, takže sú vhodné k výrobe strieborných predmetov a šperkov. Jednotlivé kusky môžeme spájať tavením, ich povrch zdobiť a kombináciou farieb vytvoriť zaujímavé vzory. Pláty tenké ako papier mu-

síme tvarovať rukou, zatiaľ čo do silných plátov môžeme ryť a zasadzovať do nich drahé kamene.

Kombinácia s ostatnými materiálmi: Kov sa môže kombinovať s väčšinou materiálov vrátane umelej hmoty, tkanín a kože. Obzvlášť atraktívne pôsobí spojenie kovu s umelou hmotou, kde vynikne kontrast medzi farebným plastom a jednofarebným povrchom kovu.

Obr. 9

Obr. 10

UMELÁ HMOTA A GUMA

Obr. 11

Umelá hmota je termín používaný pre syntetické a polo-syntetické produkty vyrobené polymerizáciou. Pri tomto procese sa žiarom alebo tlakom zlučujú molekuly, ktoré vytvárajú dlhé reťazce, ktorých spojením vznikne pevný materiál. Východzia surovina je ropa, ku ktorej sa pridávajú ďalšie zložky, aby sa dosiahla požadovaná odolnosť, pružnosť a farba.

Umelohmotné pláty sú ideálne k výrobe šperkov. Sú dostupné u dodávateľov plastov a zbytky je možné získať u značkových výrobcov alebo výrobcov, ktorí dodávajú umelú hmotu pre priemysel. Nakoľko je tento materiál lacný, môžeme ho použiť ku zhotoveniu prototypov alebo konečných šperkov.

Zo širokého výberu priehľadných a nepriehľadných farebných umelých hmôt ide vyrobiť neobvyklé, výrazné tvary. Viac rovnakých tvarov sa obvykle reže na laserovej rezačke a k rezaniu, pilovaniu a dokončeniu môžeme použiť nástroje určené na prácu s kovom.

Pri horení a zahrievaní umelej hmoty dochádza k uvoľňovaniu toxických splodín, a preto je nutné používať ochranný odev. Zahrievacie techniky, ako sú vákuové tvarovanie a tvarovanie žiarom, by sa mali uskutočňovať v odvetranej miestnosti a mali by sme pritom mať ochranný rúšok.

Guma môže byť prírodná alebo syntetická. Prírodná sa získava z kaučukovníka, z ktorého sa obvykle vyrába latex. Syntetická, často nazývaná „priemyselná“ guma sa získava z

ropy. Väčšina gúm je syntetická. Z gummy sa vyrába široký sortiment produktov od domácich potrieb po priemyselné predmety. Je to trochu nevhodný materiál na výrobu šperkov a mnoho šperkárov ho nepoužíva. Napriek tomu je táto lacná a ľahko dostupná látka ideálna k experimentovaniu.

Nevýhodou niektorých umelých hmôt je to, že pokiaľ sa prehrejú, veľmi ľahko sa poškodia. Môže dôjsť k vyblednutiu farby, povrch môže zdrsniť alebo sa na ňom vytvoria bublinky. Preto je dôležité pri zahrievaní neustále kontrolovať teplotu.

Vlastnosti: Umelá hmota je farebná, priehľadná alebo nepriehľadná, pevná, a napriek tomu ohybná. Guma je mäkká, hladká a pružná.

Použitie: Vďaka jednoduchej dostupnosti sú umelé hmoty a guma ideálne k experimentovaniu a skúšaní nových nápadov. Pretože sú ľahké, dajú sa z nich vytvoriť veľké a výrazné šperky. Priehľadnosť niektorých umelých hmôt môže byť výhodou, pretože tieto pláty je možné vrstviť s farebnými plátmi a vyrezať z nich opticky zaujímavé trojrozmerné tvary. Z gummy, ktorú je možné rezať a rôzne ohýbať, môžeme vyrobiť náramky, náušnice a náhrdelníky. Pláty môžeme ozdobiť perlami a korálikmi, ktoré s gumovým a latexovým povrchom krásne kontrastujú.

Kombinácia s ostatnými materiálmi: Umelá hmota sa môže kombinovať s väčšinou materiálov vrátane kovu, dreva, tkanín a gummy. Obzvlášť atraktívne pôsobí v spojení s kovom a drevom.

Obr. 12

TKANINY, FÍBER A KOŽA

Obr. 13

Pri výrobe moderných šperkov sú veľmi obľúbené alternatívne materiály a stále viac šperkárov využíva techniky z iných remeselných odborov, ako napríklad šitie, háčkovanie a iné.

Na trhu je v ponuke široký sortiment látok od prírodných po umelé v rôznych povrchových úpravách, farbách, textúrach a vzoroch. Môžeme ich strihať, prekladať a tvarovať tepelným žiarením. Zaujímavých efektov je možné dosiahnuť potlačou. Jedným z problémov pri výrobe šperkov z tkanín predstavuje spojenie s kovom, kde sa musí využiť vhodný spôsob, aby konečný výrobok vyzeral bezchybne.

Fíber je vlákno alebo niť materiálu, z ktorého je vyrobená priadza. K prírodným fibrom patrí bavlna, hodváb a vlna, zatiaľ čo tie syntetické sú vyrobené z chemických zmesí. Fíbry tradične používajú textilní návrhári, ale dajú sa z nich zhotoviť šperky pomocou rôznych techník, ako je háčkovanie, uzlovanie, navliekanie korálikov a tkanie. Syntetické fíbry sú pevnejšie a znesú väčšiu záťaž než prírodné. Oba druhy sa dajú dostať v širokej palete farieb.

Koža sa vyrába spracovaním usní a kože zvierat. Pri tomto procese sa upravuje, aby bola pevnejšia a vhodná k spracovaniu. Dostať ju môžeme v rôznych hrúbkach a dá sa rezať, zošívateľ a lepiť. Ťažšie kože sú vhodné k vytváraniu jednoduchých vzorov a k ich rezaniu používame veľmi ostrý nôž. Tenšie kože môžeme strihať ostrými nožnicami. Môžeme na nej rukou alebo strojom vyšíť ozdobné vzory a takisto ju môžeme zlepovať, aby bola pevnejšia.

Vlastnosti: Tieto materiály sú mäkké, farebné, textúrované, syntetické alebo prírodné. Ich štruktúra nie je pevná.

Použitie: Tkaniny sú mäkké a ľahké, môžeme ich strihať, zošívajť a tvarovať teplom. Z väčších kusov môžeme plisovaním vyrobiť náhrdelník a náramky. Z fibru môžeme šperky uháčkovať, uplietť alebo vyrobiť uzlovaním. Zapletením vlákien zhotovíme šnúrky k príveskom. Kožu môžeme rezať, lepiť, zošívajť, vytvarovať vo forme a ozdobiť vzormi. Dá sa stenciť a zlepiť aby bola silnejšia. Z kožených prúžkov vyrobíme úžasné remienky k náhrdelníkom a náramkom. Prekladaním kože sa dajú vytvoriť zaujímavé tvary.

Kombinácia s ostatnými materiálmi: Tkaniny, fibre a kožu dostanem v rozmanitých farebných škálach a môžeme ich kombinovať s väčšinou materiálov. Obzvlášť sa hodia ku kovu, s ktorým sa spájajú nitovaním, šitím a lepením.

Obr. 14

PAPIER A PAPIEROVÁ DRŤ

Obr.15

Na výrobu šperkov sa dá použiť aj papier, ktorý má niekoľko výhod. Je lacný, dobre sa strihá a tvaruje a môžeme ho potlačiť. Nevýhodou je, že je slabý a šperky z neho nie sú pevné a ľahko sa postláčajú – poškodia.

Výrobcovia moderných šperkov často používajú papier najrôznejšími spôsobmi, napríklad ho tvarujú vo formách alebo z neho zostavujú trojrozmerné tvary. Papierové archy sa dajú zohnať v rôznych hrúbkach. Nový papier môžeme vyrobiť z recyklovaného, a skôr ako použijeme formu, môžeme do papierovej drte vložiť malé predmety, ako listy, konfety alebo lístkové zlato.

Papierové šperky nie sú príliš silné a dajú sa ľahko zničiť, čomu sa dá predísť pridaním vrstvy syntetického papiera, takže sa stane vode odolný. U niektorých návrhov je však krehkosť papiera považovaná za výhodu. Papier môžeme lepiť tmelom používaným k lepeniu kože alebo bielym lepidlom na papier, ktoré je bežne dostať v papiernictve.

Vlastnosti: Papier je silný, ale krehký, recyklovaný, štrukturovaný, poddajný, priehľadný alebo nepriehľadný.

Použitie: Z vlhkého papiera alebo papierovej drti môžeme zhotovovať trojrozmerné tvary. Štrukturovaných tvarov dosiahneme strihaním a skladaním. Tenké archy papiera je možné vrstviť, aby boli silnejšie alebo aby sa z nich dali vyrezávať rôzne tvary. Papier je možné

recyklovať a vyrobiť z neho nové archy s prídavnými dekoračnými materiálmi. Papier môžeme stláčať, rolovať a skladať a jeho povrch môžeme ozdobiť tlačenými motívmi.

Kombinácia s ostatnými materiálmi: Papier sa najčastejšie kombinuje s kovom, ale je možné ho spájať s väčšinou ostatných materiálov, a to lepením, nitovaním alebo stehovaním.

Obr. 16

OSTATNÉ MATERIÁLY

Obr. 17

Ide najmä o materiály, ktoré sa používajú v iných remeslách, ale ich využitie je široké a výnimkou nie je ani oblasť týkajúca sa šperkov.

DREVO

Drevo je viacúčelový materiál vhodný k výrobe šperkov a výhodou je , že môžeme vyberať z množstva druhov. Dá sa vyrezávať, vytesávať alebo vykladať kovovými dielikmi a povrch upravovať rôznymi spôsobmi, napríklad natrieť, nalakovať alebo navoskovať. Do drevených šperkov sa dajú vkladať ostatné materiály, ako striebro, umelá hmota alebo farbou natrené drevo. Je to pomerne jednoduché. Dôležitá je presnosť a správny výber nástrojov.

Obr. 18

Obr. 19

HRNČIARSKA HLINA

Hrnčiarska hlina je prirodzený materiál, ktorý tvoria jemné zrnká minerálov a jeho tvárnosť závisí na obsahu vody.

Z hrnčiarskej hlíny môžeme vyrobiť napríklad koráliky alebo duté tvary ako keramiku alebo riad – nádoby. Mäkká tvárna hmota je ideálna pre začiatočníkov. V ponuke je viacerých druhov, a to také, ktoré sa nemusia vypaľovať, takže sa ozdobia a nechajú vyschnúť na vzduchu. Väčšina hĺn sa však musí vypáliť pri vysokej teplote, ale môžeme na ňu namaľovať vzory a opäť vypáliť.

Existuje niekoľko druhov hlíny, ale na výrobu šperkov používame buď tú na kameninové predmety, alebo na hlinené výrobky. Teplota na vypaľovanie hlíny by mala byť medzi 1000 a 1080°C. Hrnčiarska hlína je tvárna, takže sa dobre formuje a modeluje a môžeme z nej vyrobiť koráliky a šperky. Vyrobené kusky sa usušia a potom sa prevedie prvé vypaľovanie, počas ktorého sa hlína spevní, ale zároveň v povrchu zostanú póry, takže ju je možné natrieť farbou alebo glazúrou.

Obr. 20

SKLO

Výroba šperkov zo skla je pomerne jednoduchá. Tieto kusky sú veľmi efektívne, pretože krásne odrážajú svetlo. Sklenené tabuľky môžeme spájať tavením vo vypaľovacej peci, a vytvárať tak ideálne tvary vhodné pre výrobu príveskov a náušnic. Medzi sklenené tabuľky môžeme vložiť drôtky a sklenené konfety, čo sú malé kusky skla alebo prášku, tie sa zatavia do povrchu a vytvorí sa s nimi zaujímavý efekt.

Proces spájania skla tavením sa skladá z niekoľkých fáz, počas ktorých sa sklo zahrieva na rôzne teploty, aby sa dobre tavelo. Najskôr sa sklo pomaly a rovnomerne zahreje na teplotu asi 540°C, aby nedošlo k teplotnému šoku, a potom sa čo najrýchlejšie prejde na najvyššiu teplotu okolo 800°C.“ [4]

Obr. 21

2.2 Prieskum trhu – rešerš

Zo všeobecného hľadiska sa momentálny šperkársky priemysel dostáva doslova všade. Z každého rohu na nás „útočia“ šperky, zlatnícke výrobky a bižutéria. A tak nikdy nie je na škodu spraviť si prehľad a prieskum už o existujúcich produktoch. Jednak sa tak vyhneme kopírovaniu a za druhé získame nové poznatky a možnosti pre riešenie nášho návrhu.

Podľa aktuálnych ponúk na trhu môžeme rozdeliť šperky do rôznych skupín na základe jednotlivých kritérií ako napr. :

- Materiál (zlato, striebro, biele zlato, chirurgická oceľ, platina, drahé kovy atď.)
- Dizajn (moderné, klasické, dizajnérske „výstrelky“)

- Príležitosť (bežné denné nosenie, slávnostné a večerné)

Nakoľko sme už v predchádzajúcej stati venovali aj obrazovej dokumentácii a rôznym materiálom, z ktorých je možné vytvárať šperky, ďalej sa chceme venovať oblasti ktorá je nám najviac blízka a to kritériu dizajn. Stručne si charakterizujeme základné typy šperkov aj s obrazovým materiálom.

KLASICKÉ

Ide o také šperky, ktoré si zachovávajú svoju tvár už dlhé roky a zbytočne neexperimentujú tvarovo ani materiálovo. Typické môžu byť najmä tvarové riešenia, klasické vzory používané na zdobenie.

Obr. 22

Obr. 23

MODERNÉ

Pri riešení moderných šperkov sa hlavný dôraz dáva na nové technológie a použité materiály. Tak isto sa inovatívne rieši aj tvarová stránka. Novosť a modernosť sa prejavuje aj minimalizmom a to sa dá vidieť aj u šperkoch, ktoré sa stráňia akýchkoľvek ornamentov, rytín, gravírovaniu. Zostávajú len čisté jasné línie a maximálne sa kombinuje materiál z ktorého sú vyrobené.

Obr. 24

Na obrázkoch vyššie je vidieť kolekciu Bey Bey Birdie a Orchis od českých designérov šperkov Zdeňka Vaceka a Daniela Poštu. Súčasní designéri, ktorí dostali mnoho ocenení za svoju prácu. Ich tvorba je rôznorodá a experimentálna, no pritom nositeľná.

Takýchto designérov je v Čechách a aj na Slovensku viac, spomeniem ešte Evu Eisler, ktorá vedie na pražskej VŠUP ateliér K.O.V (Koncept – Objekt - Význam) a vytvára práve veľmi čisté a minimalistické ocelové šperky.

Obr. 25

DIZAJNÉRSKE “VÝSTRELKY”

Alebo to čo sa tiež považuje za design a šperk zároveň. Nie vždy sa pod pojmom šperk skrýva skutočná hodnota. Dnes sa kôli marketingovým stratégiám dá z každej veci spraviť

niečo čo bude pripomínať šperk, ale v skutočnosti to má veľmi ďaleko od tejto myšlienky. Ukážeme si to na nasledujúcich ukázkach.

Obr. 26

Obr. 27

Na obrázku č. 26 môžeme vidieť rôzne pamäťové karty, ktorých pôvodný počítačovo – technický look sa zmenil v závislosti módnej vlny na šperk – doplnok, ktorý sa už nemusí skrývať vo vreckách nohavíc alebo taškách od notebooku, ale môžeme ho nosiť na krku či ako prívesok na kľúče. Nie všetko sa ale dá považovať za šperk len preto, že sa na pôvodný predmet „nalepi“ bižutéria.

Podľa návrhov islandského designéra Hafsteinna Juliussona (obr. 27) je jeho kolekcia poznačená modernou dobou, úbytkom zelene a celkovo prírody. Svojím filozofickým prístupom sa snaží o definíciu moderných hodnôt.

Hravá forma vyjadrenia a spojenia šperku a voskových pasteliek. Ide o sadu prsteňov, s ktorými je možné kresliť. Je určená pre kategóriu detí, ale zabaviť sa s nimi môžu aj dospelí.

Obr. 28

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

3 OD TEÓRIE K PRAXI

V tejto časti sa oboznámime s konkrétnym riešením diplomovej práce. Čo je cieľom, aké postupy sme zvolili pri riešení a nakoniec finálny produkt. Z predošlej rešerše máme teoretické poznatky o tom, čo sa práve pohybuje na trhu a o materiáloch, ktoré je možné využiť pri spracovaní šperkov.

3.1 Cieľ práce

Predmetom riešenia diplomovej práce je šperk, ktorý by mal byť navrhnutý tak, aby nie len jeho fyzický zjav, ale aj obsah bol prínosom pre daného užívateľa. Veľakrát sa stáva, že pre nositeľa šperk nič neznamená, okrem toho že je vyrobený z drahého kovu a má svoju cenu. Mnoho ľudí v ňom stále vidí istú formu bohatstva. Mojmím rozhodnutím riešiť práve otázku šperku a jeho ďalšiu funkciu, ktorú môže v sebe obsahovať mi umožnil práve tento prístup, ktorý v sebe má väčšina ľudí a pridaním určitej funkcie by mohol na nositeľa pôsobiť obohacujúco nie len zovňajškom ale aj obsahovo.

Cieľom nového konceptu v tejto oblasti zlatníctva alebo šperkárstva je opätovné prinavrátenie určitej funkcie, ako to bolo kedysi, keď sa šperky používali ako platidlo bez toho, aby k nim mal prvotný majiteľ vybudovaný nejaký vzťah. Dnes sa k plateniu používajú iné prostriedky, aj keď toto je tiež istá forma cennosti. A tak si šperk starostlivo vyberáme a budujeme si k nemu akýsi vzťah bez toho, aby sme ho niekomu za niečo vymieňali. A preto, aby bol tento vzťah umocnený nie len fyzickým vzhľadom ale aj samotnou funkciou sme sa rozhodli zakomponovať do tvarovo nového šperku rôzne špecifické vlastnosti pre užívateľa, ktoré mu uľahčia a zároveň spríjemnia pocit z nosenia práve takéhoto šperku, pričom pôjde skôr o ukryté vlastnosti a funkcie o ktorých bude vedieť len nositeľ/ka.

V našej práci nemá ísť o akýsi prelom a zvrät šperkárskeho umenia, ale o možnosť, ktorá je pre dizajnéra výzvou a uplatní v nej svoje schopnosti logicky tvoriť funkčné a zároveň estetické produkty.

Spojenie pekného a zároveň funkčného predurčuje produkt k tomu, aby sa stal žiadaným a prínosným pre konečného užívateľa. Preto je dôležité stanovenie si užšieho užívateľského okruhu na základe určitých špecifických vlastností ako napr. pohlavie či veková hranica užívateľa.

3.2 Postup práce

Správně zvolený postup práce nám uľahčí a urýchli samotný vývoj. Na základe skúmania aktuálneho stavu šperkov na trhu sme dospeli k tomu, že šperk je vnímaný ako určitá cennosť prípadne módnym doplnok. Z pohľadu dizajnéra ide asi o určitú kontroverziu, ktorú sa nepodarilo do dnešného dňa prekročiť. Šperky sú dosť konzervatívne, aj keď sa snažia ovplyvňovať módnou vlnu, jediné čo sa na nich mení sú tvar a materiály. Skúmaním sme prišli na to, že šperk musí zostať v prvom rade šperkom. Nakoľko sme sa v rešerši oboznámili s produktmi, mali by sme sa tak vyhnúť nechcenému kopírovaniu. Originalita je v tomto prípade na prvom mieste spolu s funkciou.

Ako prvé si treba ujasniť čo chceme dosiahnuť vytvorením produktu a akým prínosom budú jeho ďalšie funkcie, ktoré bude obsahovať.

3.3 Riešenie a vývoj vlastného návrhu

Samotný návrh bude ovplyvňovať množstvo vonkajších vstupných faktorov a tak si musíme určiť, presnejšie obmedziť niektoré špecifické okruhy, ktoré by nás mohli nasmerovať jasnejšie k výslednému produktu.

- „Pre koho navrhujem? – **Cieľová skupina**
- Čo musí produkt dokázať? – **Funkcia**
- Do akého prostredia navrhuje? – **Prostredie**
- Človek je merítkom všetkých vecí. – **Ergonómia**
- Praktická a vizuálna dôveryhodnosť. – **Bezpečnosť**
- Vlastnosti a vyžarovanie materiálu. – **Materiálová adekvátnosť**
- Súlad medzi návrhom a výrobou. – **Technológia**
- Návrh a cena si nesmú protirečiť. – **Cena**
- Životné prostredie, harmónia medzi návrhom výrobku, výrobou a použitím
- **Ekológia**
- Ošetrovanie výrobku nesmie byť záťažou. – **Údržba**
- Dĺžka výroby je merítkom pre používanie a životnosť. – **Výrobná doba a životnosť.**“ [5]

3.4 Etapy tvorenia návrhu

Túto stať sme si rozdelili do viacerých etáp, v ktorých sa budeme zaoberať jednotlivými postupmi pri navrhovaní. V prvej etape si rozoberieme problém, ktorý by sme chceli riešiť, hlavné myšlienky, úvahy a prvotné riešenia. V druhej etape rozpracujeme koncepty, ktoré by mohli byť dobrým podkladom pre finálne návrhy.

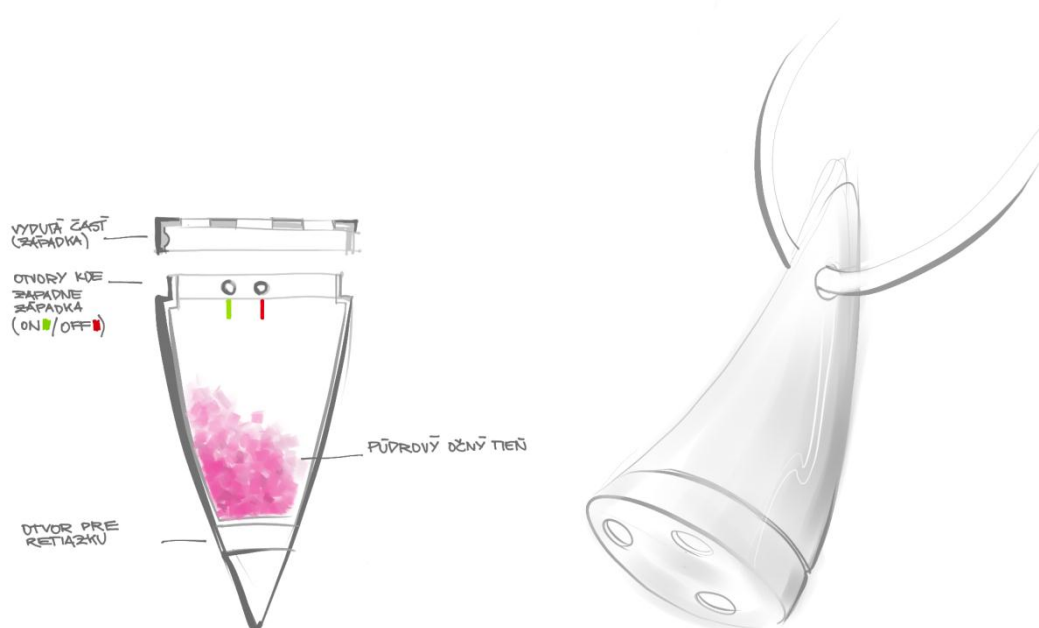
3.4.1 Etapa 1 – šperk s očným tieňom

V tejto časti sme uvažovali nad možnosťami ako vytvoriť a vyriešiť ucelený koncept šperku tak, ako sme si naplánovali. Určili sme si základné priority, ktoré nás zaväzujú a určujú nám smer, ktorým budeme pri navrhovaní postupovať. Čerpáme z informácií, ktoré sme si naštudovali a prechádzame k tvorivému projekčnému procesu práce.

Šperk bude určený pre ženy širšej vekovej hranice. Nebude to len módný trend na pár rokov, ale šperk, ktorý bude mať svoju hodnotu a bude pútať svojím zjavom a prínosom svojou funkciou. Jednou z dôležitých úloh je určiť si vhodné funkcie, ktoré budeme ku šperku priradovať. Keďže šperk je určený pre ženy, tak aj funkcie sa budú týkať práve ženských potrieb a požiadaviek. K bežným ženským potrebám počas dňa môžeme priradiť rôzne produkty ako parfum, očné tieň a pod. To sú veci, ktoré ženy nosia vždy pri sebe najmä v kabelkách pri akýchkoľvek príležitostiach. Dokonalý vizuál množstva žien je späť práve s týmito produktmi. Nejde tak ani o to byť dokonale namaľovaná prípadne navoňaná, ale mať tento produkt hneď po ruke.

Šperk, ktorý v sebe ukrýva inú, ďalšiu funkciu, nemusí ísť nutne len o obal, ktorý má chrániť obsah, ale zároveň obal, ktorý svojím zovňajškom nenarúša esteticko celkového vzhľadu a pritom vo vnútri ukrýva malé „zlepšováky“, ktoré budú slúžiť potrebám svojej nositeľky.

Ako sme sa vyjadrili v úvode, téma tejto práce je pokračovaním jednej myšlienky z predchádzajúceho semestra. Jasnejšie bude, keď si na nasledujúcich stranách predstavíme tento produkt a spôsob uvažovania a riešenia, ktorým sme sa prepracovali k výslednému návrhu.

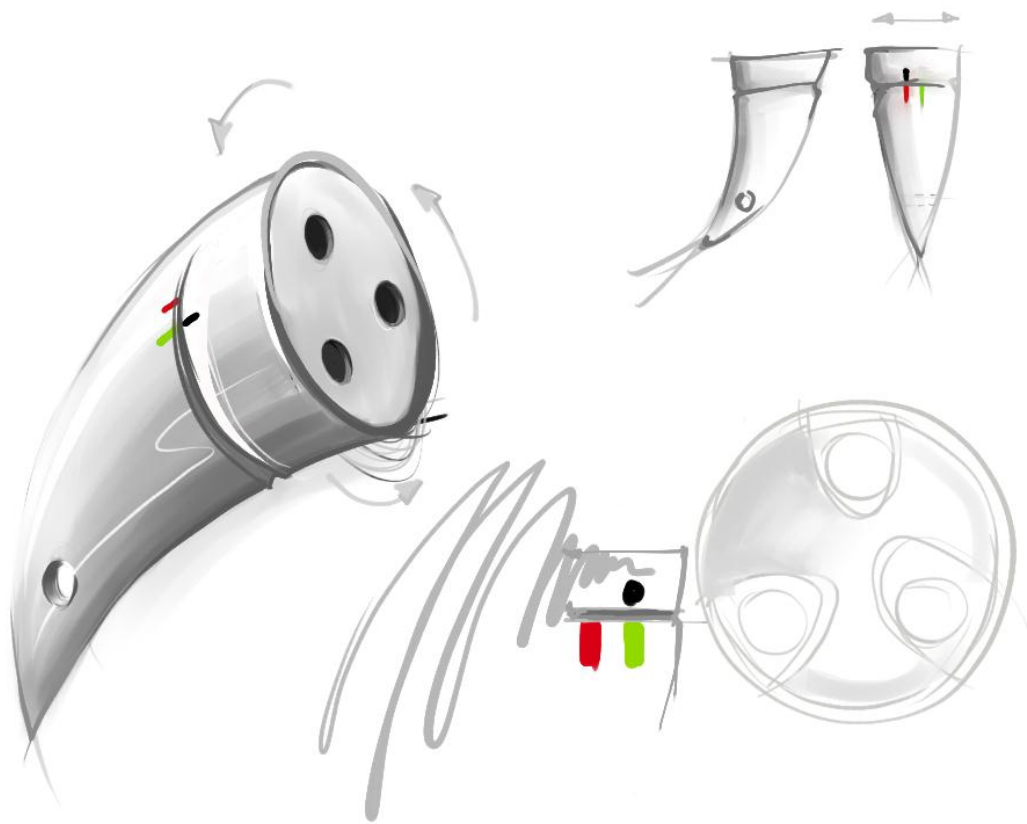
Obr. 29

Filozofiu sme si stanovili tak, aby šperk nie len skrášľoval ale bol aj prínosom. Tak sme uvažovali nad rôznymi možnosťami ako čo najjednoduchšie a zároveň efektne spojiť púdrový očný tieň so šperkom. Takáto kombinácia by mohla osloviť mnoho žien, ktoré so sebou nosia v kabelkách práve tieto skrášľovacie potreby.

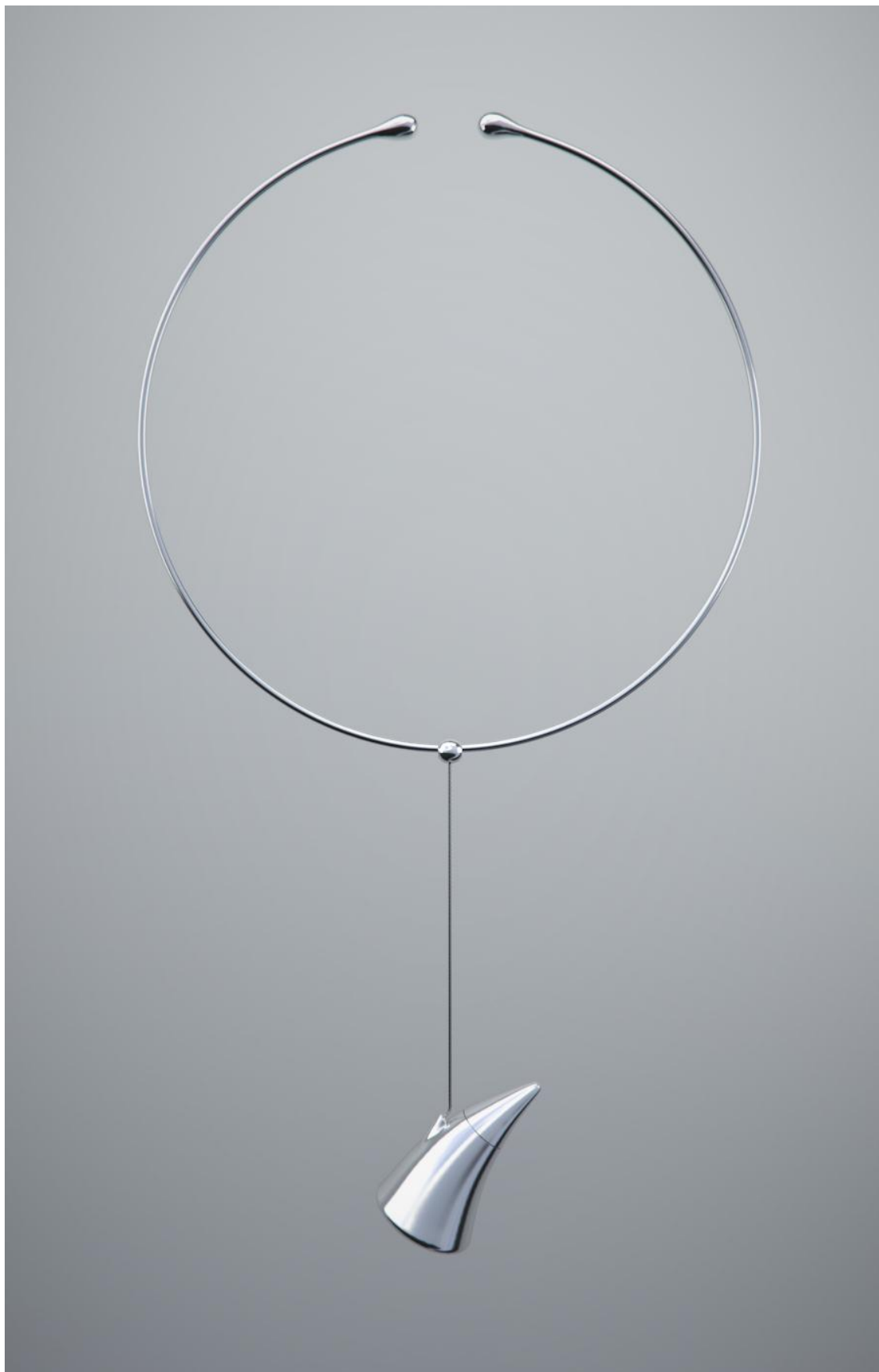
Na rande, párty či večeru alebo inú spoločenskú udalosť sa žena nie len pekne oblečie, ale aj dokonale nalíči. Keď chce, aby jej dokonalý zovňajšok bol celý večer alebo noc v 100%-tnom stave, musí si nutne so sebou vziať prostriedky, na ktoré sa môže v priebehu večera spoľahnúť. Ideálne by bolo spojenie šperku a očného tieňa v jedno.

Návrh sme tak začali rozvíjať a uvažovať o tvare aj možnosti dávkovania a aplikovania očného tieňa. Na obrázku 29 sa nachádzajú prvotné skice, kde sme premýšľali nad tvarom, systémom uzatvárania a súčasne aj dávkovania obsahu, ktorý sa nachádza vo vnútri. V ľavej časti obrázku sa nachádza prierez, ktorý objasňuje aj samotné fungovanie šperku. Otočný uzáver má dve polohy, kedy v jednej je šperk otvorený a je možné aplikovať vnútorný obsah a v druhej polohe je zatvorený a pripravený na nosenie. Cez otvory, ktoré sa nachádzajú na spodnej strane pri nosení šperku sa dá dávkovať očný tieň. Takýto systém je

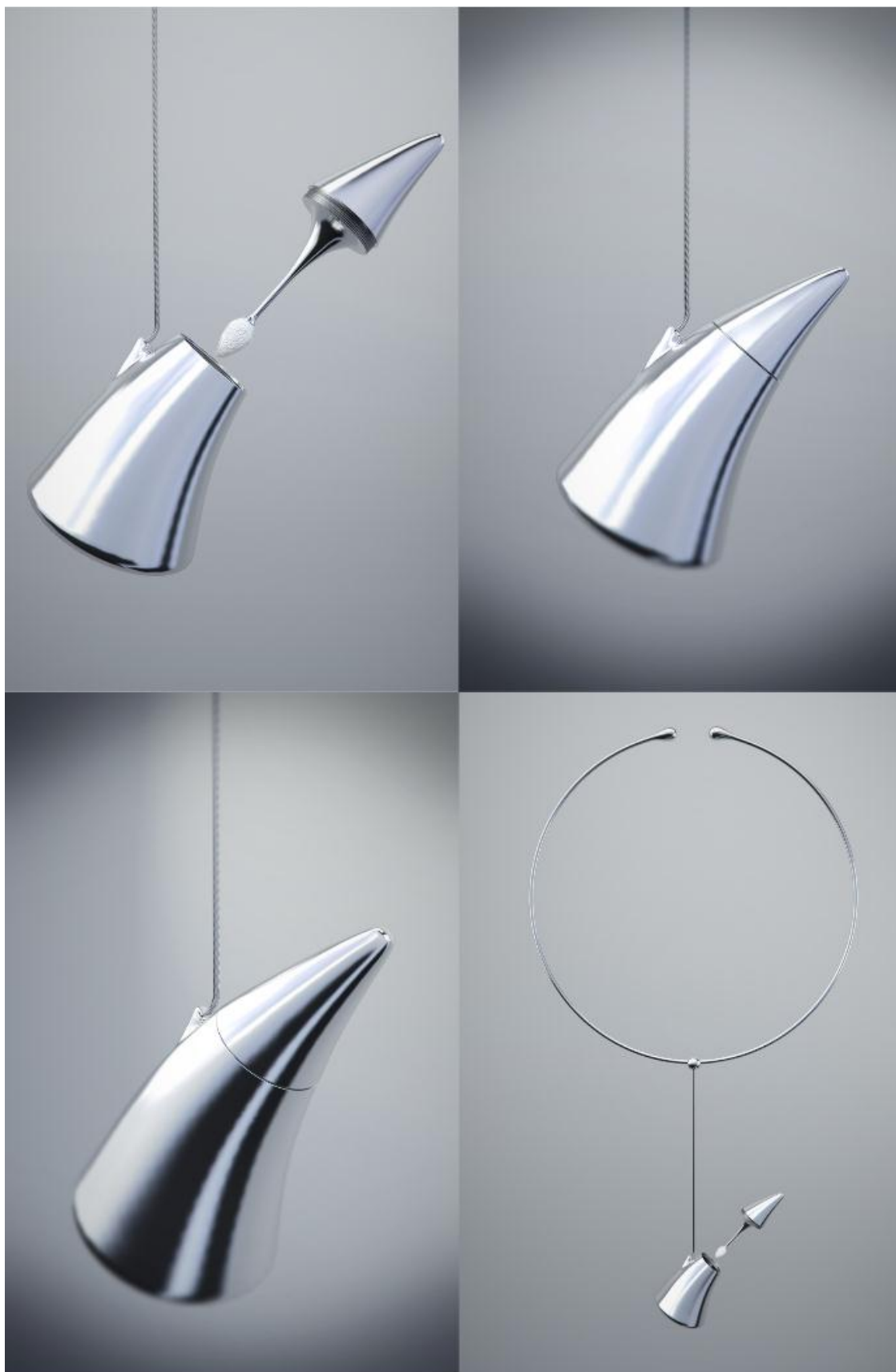
jednoduchý na manipuláciu, ale nie je príliš praktický, pretože pri dávkovaní by mohlo dochádzať k úniku prášku cez otvory pri otváraní a zatváraní, a mohol by zanechať stopy aj na oblečení. To by bol veľmi nechcený efekt a tak sme sa museli posunúť v navrhovaní ďalej. Uvažovali sme nad tým ako zachovať tvar produktu a zlepšiť jeho vlastnosti. V prvom rade sme sa rozhodli otočiť celý produkt a to najmä stranu, kde by sa mal šperk otvárať a slúžiť svojou funkciou bez toho, aby spôsoboval zašpinenie odevu. Upravili sme uzáver, ktorý je riešený klasickým metrickým závitom, čo zabráni úniku prášku pri manipulácii. Jeho pôvodné uchytienie, ktoré prechádzalo cez produkt sme sa snažili esteticky umiestniť na vonkajšiu stranu. Takže v užšej časti máme uzáver, na ktorý bolo potrebné z vnútornej strany umiestniť aplikátor, s ktorým sa bude nanášať očný tieň. V novo vzniknutom vizuáli a hlavne zlepšenia funkcie, ktorú sme chceli do šperku umiestniť nám vzniká finálny šperk, o ktorom vie len jeho nositeľka akú má skutočnú funkciu. Materiál navrhujeme nepriehľadný, vhodná by bola chirurgická oceľ, ale nie je vylúčené vyrobiť ho aj z drahých kovov, čím by sa jeho konečná cena zvýšila.

Obr. 30

Obr. 31

Obr. 32

Aby celok pôsobil jednotne zvolili sme kruhový náhrdelník bez akéhokoľvek spôsobu zapínania. Umožní to jednoduché a rýchle nasadenie náhrdelníka len na princípe natiahnutia a opätovného vrátenia sa do pôvodnej polohy.

Na obrázkoch z predchádzajúcich strán je samozrejme produkt, ktorý vznikol na konci minulého semestra a ide skôr o nadviazanie na ideu, ktorá je ďalej rozvíjaná v podobe diplomovej práce a jej finálneho návrhu.

3.4.2 Etapa 2 – šperk s vôňou

Spojenie niečoho fyzicky pekného ako je šperk s príjemným pocitom, ktorý v nás môže vyvolať určitá vôňa môže byť nie len harmonické, ale aj praktické. Parfum alebo vôňa o nás veľa napovie, a tak každá žena má svoju obľúbenú a tú nosí vždy pri sebe. Zosúladiť a zakomponovať tieto dve spojenia v jeden celok bude náročné no zato prínosné. Na trhu sa objavujú šperky v rôznych podobách, ale existujú medzery, ktoré je vhodné aj z marketingového hľadiska vyplniť. Čo by mohlo byť ďalším podnetom vytvoriť šperk s funkciou.

Prečo vlastne šperk spájať s vôňou? Vôňa je vo všeobecnosti symbolom čistoty a každý druh vône v sebe ukrýva ďalšie zmysly ako napr. silu, vášeň, zmyselnosť, osvieženie atď. A tak spojenie dvoch principiálne príbuzných prvkov by malo osloviť širokú skupinu konečných užívateľov. Ak sa trochu zameriame na konečný produkt ako formu daru, je tiež ideálne spojenie vône a šperku v jednom. Navrhnutý šperk by mal svojim vzhlľadom pôsobiť exkluzívne, elegantne, čisto a svojim obsahom prakticky, ale aj zmyselne. Čistota sa dá vyjadriť aj materiálovo a najbližšie tomuto pojmu je práve sklo. Sklo by sme chceli využiť ako primárny materiál v našich návrhoch. Začneme od prvotných nápadov, kde sa ešte táto myšlienka neobjavila.

Vôňa môže mať rôzne skupenstvá a tak ako prvé nás napadlo vytvoriť šperk, ktorý bude škrupinkou pre tuhú hmotu vo vnútri. Takáto hmota potrebuje miesto kde bude uložená. Nanáša sa len prstami na krk, takže aplikátor prípadne dávkovač nie je potrebný. Tvarovo sa chceme pridržať jednoduchých foriem, ktoré by sa nemali biť s funkciou vo vnútri, ale naopak mali by spolu ladiť.

Prvé návrhy sme odvíjali z nepravidelnej guľovej formy, kde v jednej polguli by sa nachádzala vôňa a druhá by slúžila ako kryt, ktorý by mohol byť perforovaný a vôňa by sa šírila jemne do okolia. Mohol by tam byť mechanizmus, ktorým by sa pri pootočení krytu

perforácia zakryla a vôňa by sa nešírila do prostredia. Keďže takýto typ vôní sa používa v parfumérii najmenej, ide len o akúsi možnosť, ktorá je realizovateľná no komerčne menej uplatniteľná.

Obr. 33

Dostávame sa tak k iným možnostiam riešenia šperku s vôňou. Inšpiráciu sme hľadali aj v laboratórnom skle, kde je vidieť čisté funkčné línie, ktoré sú navrhnuté hlavne pre funkciu, ktorej majú odpovedať. Tento princíp navrhovania by sme chceli uplatniť aj v našich nasledujúcich návrhoch a prepojiť šperk s funkciou flakónu.

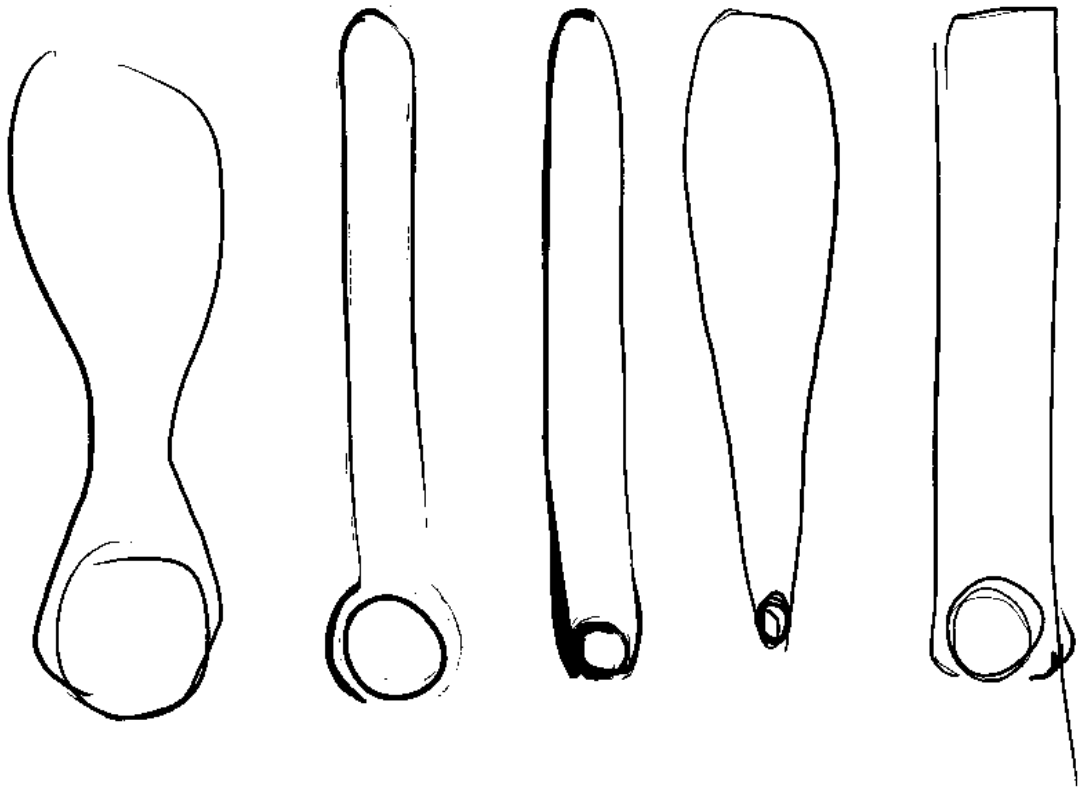

Obr. 34

Použitie skla je príznačné aj pre samotne parfumsy, ktoré sú umiestňované do sklenených fľaštičiek rôznych tvarov, ktoré korešpondujú s danou vôňou. Tieto sklenené obaly majú pod palcom designéri, ktorí navrhujú správne tvary aj na základe toho či má byť parfum zmyselný alebo športovo orientovaný. Náš návrh nie je priamo spätý s konkrétnou vôňou a tak aj tvarovo musí ísť o univerzálny tvar, ktorý bude ideálne dopĺňať vo vnútri umiestnenú vôňu.

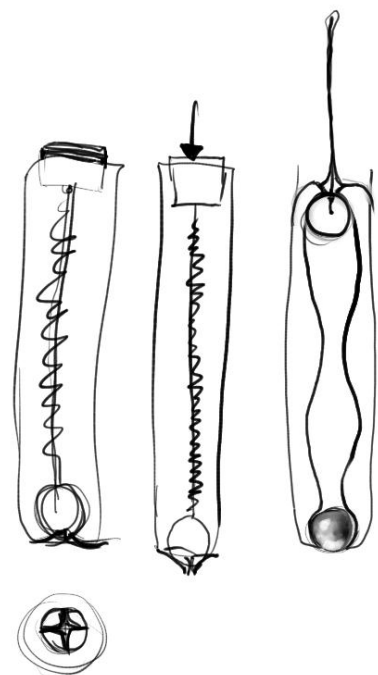

Obr. 35

Obr. 36

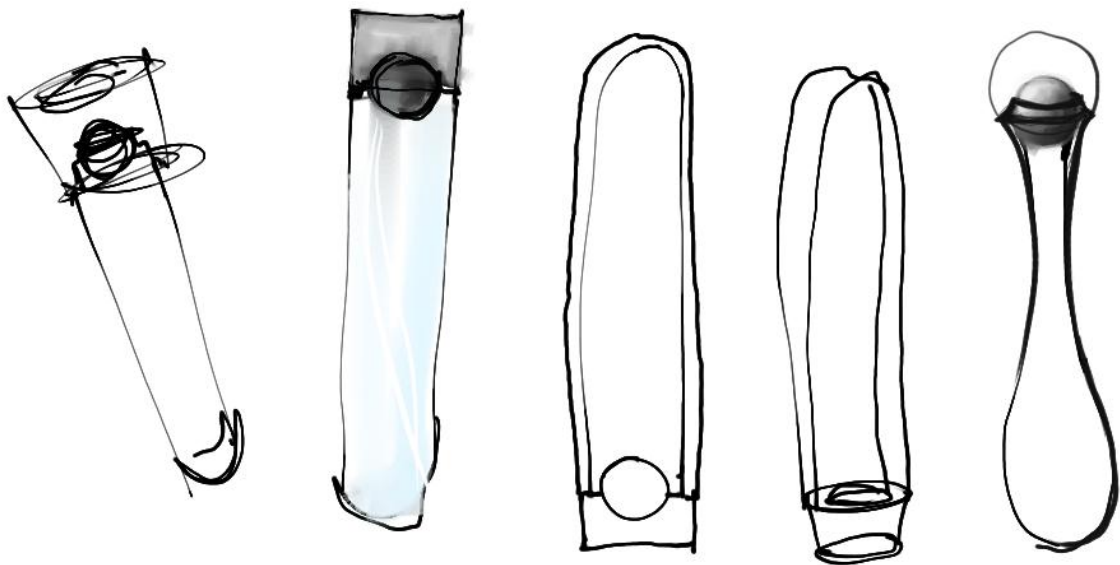
Laboratórne pipety nám boli hlavným inšpiračným zdrojom a nasledujúci vývoj práce sa od nich odvíjal. Klasické aj rôznorodé tvarové koncepty sme najskôr skicovali aby sme si vedeli zvoliť ten správny tvar. Neskôr sme uvažovali nad fungovaním celého produktu. Zvolili sme variantu s roll-on systémom /otočná dávkovacia guľička/, ktorú budeme musieť starostlivo zapracovať do návrhov a využiť niektoré jej vlastnosti. Keďže to nie je jediná cesta akou sa vybrať a hlavne nie je dobré zostať a uspokojiť sa len z jedným riešením, napadla nás myšlienka mechanického dávkovania (obrázok 37). Vo vnútri pipety by musela byť umiestnená pružinka a na jednom konci dávkovací mechanizmus po ktorého zatlačení smerom do vnútra pipety by sa z opačnej strany vynorila guľička, ktorá by prechádzala

Obr. 37

cez silikónovú zarážku. Tá bráni úniku kvapaliny počas nosenia a len pri aplikovaní vône by sa kvapalina dostala na požadované miesta. Tento systém by bol z hľadiska užívania praktickejší a možno aj bezpečnejší, ale my sme sa nechceli vzdať myšlienky jednoducho fungujúceho produktu a prvotnej ideí.

Tiež fungujúcim prvkom by bola možnosť navrhnuť kolísku, do ktorej by sa vkladala pipeta prípadne ampulka a pri použití by sa z nej vyberala. Zachoval by sa princíp dávkovania cez guľičku, ktorá by mala v kolíske – púzdre vytvorené miesto. Túto formu náhrdelníku, respektíve jeho prívesok sme ďalej nerozvíjali, pretože chceme vytvoriť jeden prvok, ktorý bude sám o sebe funkčným a nebude potrebovať podporné prídavné jednotky.

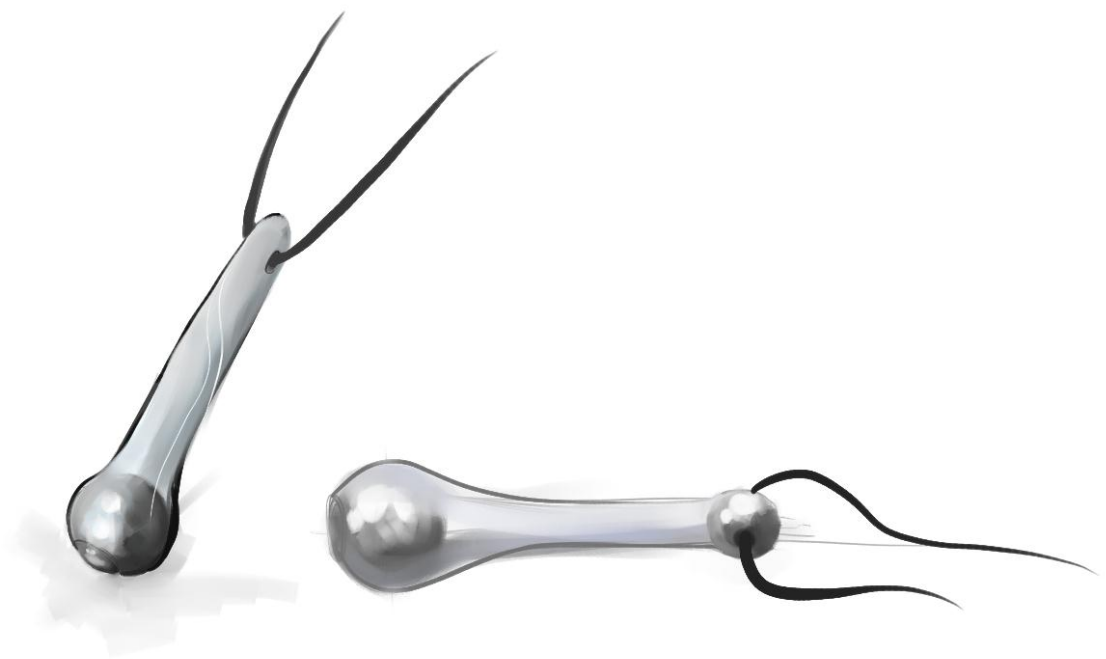

Obr. 38

Dnes je už aj technika odlievania skla modernejšia a sklársky priemysel má rôzne technologické postupy, ktorými sa dajú spracovať a vytvárať rôzne zaujímavé tvary. Zakomponovať do týchto tvarov nejaký predmet nie je problém. Vytvoriť lôžko pre guľičku, ktorá pod svojou váhou bude padnutá dole a nebude prepúšťať tekutinu. Tiež je veľa ma-

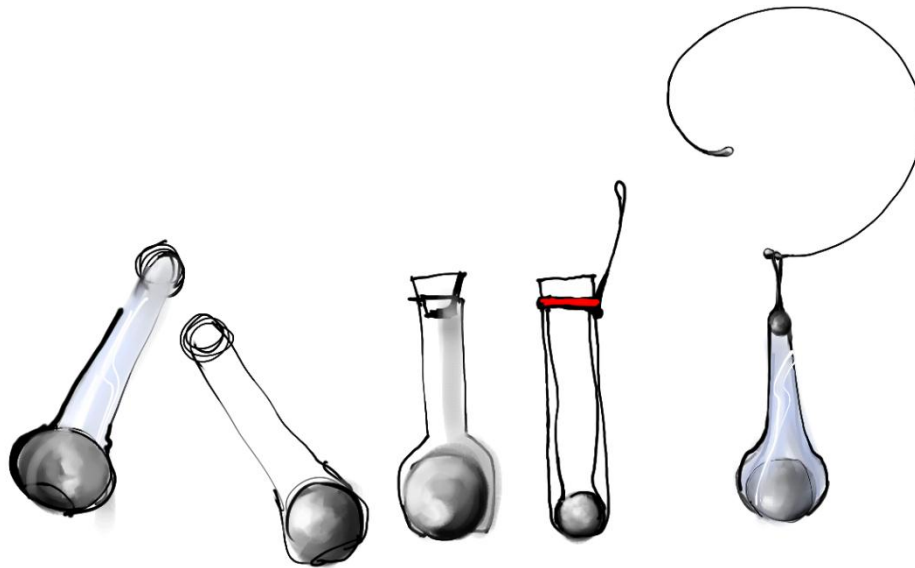
teriálov, ktorými sa dá nahradiť sklo a pritom vlastnosti aj vizuálny efekt bude na nerozpoznanie.

V tomto štádiu rozpracovanosti sme si určili tvar na ktorom budeme pracovať. Jednoduchou tvarovanú pipetu v spodnej časti rozšírenú na umiestnenie kovovej guľičky, ktorá má okolo seba takú vôľu, aby ju bolo možné otáčať pri nanášaní parfumu na telo. Kovová guľička musí byť dostatočne ťažká na to, aby sa využila jej váha, ktorá bude pôsobiť na okraj celej pipety. Otvor v tejto časti na dávkovanie musí byť tiež prispôsobený celému konceptu a myšlienke. Nepôjde o otvor veľkých rozmerov, pretože nechceme aby hmota z vnútra unikala samovoľne. Tiež si musíme uvedomiť, že hmota, ktorá sa bude vo vnútri nachádzať nemôže byť klasická kvapalina. Pôjde o gél s vonnými esenciami parfumu, ktorý svojím skupenstvom zaručí aj to, že sa udrží vo vnútri a bude ideálny na dávkovanie.

Obr. 39

V ľavej časti je skica, kde môžeme vidieť otvor, ktorým bude prechádzať retiazka okolo krku. Sklo je vytvarované tak, aby v hornej časti bolo plné a bolo možné to využiť na otvor a následné uchytenie celého šperku. Skica v pravo už obsahuje ďalšiu kovovú guľičku, ktorá je zapustená v skle a otvor prechádza cez ňu. Sú to prvé varianty, od ktorých sme sa postupom času odrazili a vylepšovali základné myšlienky.

Obr. 40

Spôsob zakončenia ale aj spôsob uchytenia sme nechali na záver. Pričom sa nám podarilo vyriešiť aj otázku plnenia ampuliek. Bol to problém, s ktorým sme si zo začiatku nevedeli dať rady a stále sme ho odkladali, no nakoniec sme ho s odstupom času vyriešili. To môžeme vidieť na spodnom obrázku, kde sme opäť použili metrický uzáver, pričom v spodnej

časti je cez polguľu vedený otvor, ktorým je možné dopĺňať vnútorný gél. Pre tento projekt by bolo vhodné nadviazať spoluprácu aj s parfumérskym priemyslom, ktorý by vytváral vône s gélovým skupenstvom a boli by aplikovateľné práve do navrhovaného produktu. Na trhu sú už podobné hmoty, ktoré sú medzistupňom klasických kvapalín a gélových hmôt. Ide o tuhšiu kvapalinu s určitou hustotou, ktorá sa práve nachádza vo flakónoch, ktoré sú menších rozmerov a principiálne sú zakončované práve roll-on systémom. Je to asi ideálna konzistencia práve na tieto účely.

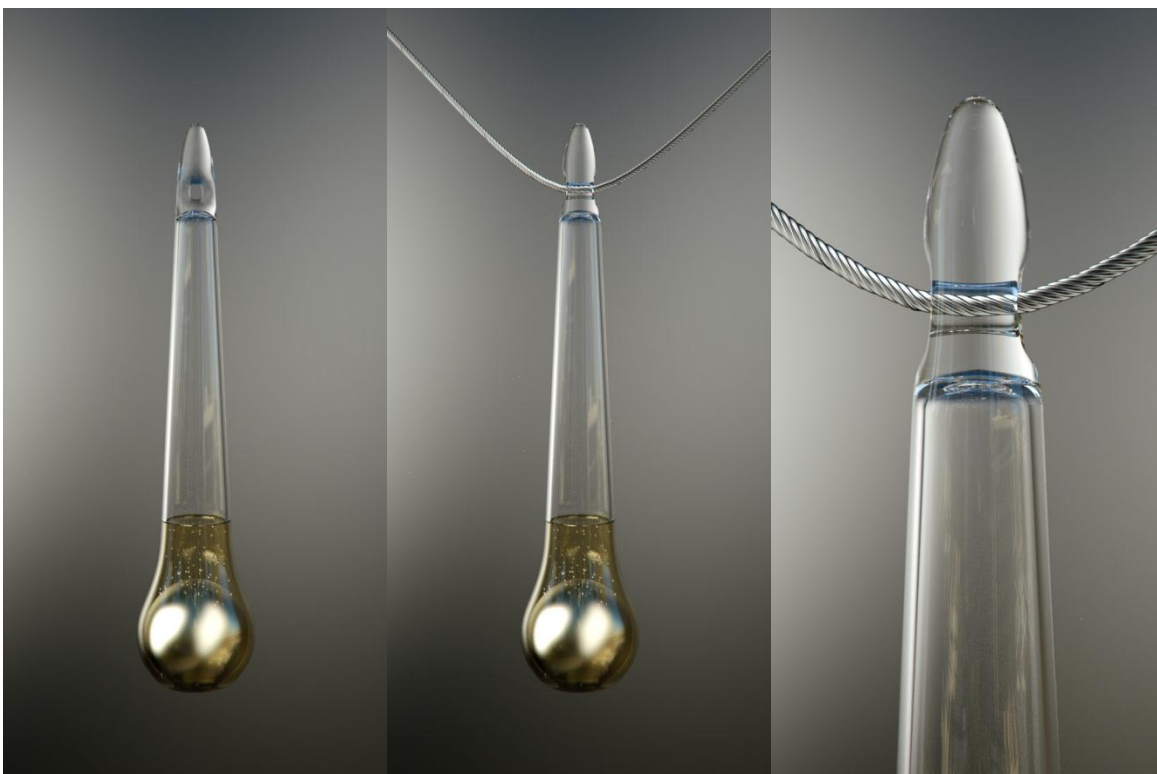

Obr. 41

3.4.3 Etapa 3 – finalizácia konceptu

V nasledujúcej stati sme si ujasnili najmä výsledky vizuálov z predchádzajúceho vývoja a tie sme nakoniec vizualizovali, aby sme získali presnejšiu predstavu o možných riešeniach, ktoré sme mali do teraz len naskicované.

Môžeme si dovoliť zamerať sa na detaily, ktoré sa pri modelovaní dajú dokonalejšie zobrazit' a tak získame výsledok, ktorý bude veľmi reálneho charakteru. To tiež môže ešte pozmeniť niektoré navrhované tvarové variácie, pretože aj na detailoch je veľakrát postavený návrh a jeho celkový vizuál.

Obr. 42

Finalizáciu konceptu môžeme vidieť na obrázku vyššie. Ide o jednu z prvých ideí, kde horná sklenená časť má byť plná a zároveň použitá na uchytenie pomocou retiazky na krk. Tento produkt by sa však nedal opätovne naplniť a išlo by len o jednorázové použitie, pričom nie je vylúčené používať ho naďalej ako šperk, ale to nebolo našim cieľom. Jeho tvarové riešenie je univerzálne a preto sa dá využiť ako doplnok k akýmkoľvek príležitostiam a odevom. Je to tiež jedna forma šperku, ktorá by mohla byť o čosi cenovo zaujímavejšia, keďže neponúka opätovné plnenie.

Sklenený materiál je natoľko praktický, že môžeme hneď vidieť koľko vonnej hmoty sa ešte nachádza vo vnútri a máme tak dobrý prehľad o celkovom stave.

Nasledujúce obrázky nám demonštrujú možné spôsoby vrchných uzáverov, ktoré sa dajú následne použiť vďaka svojmu tvaru ako uchytenie na retiazku.

Obr. 43

Obr. 44

3.5 Finálny návrh

Vznik vône v spojitosti so šperkom sa nakoniec dotiahol do finálneho konca, aj keď išlo o cestu ťažkú a mnohokrát zložitú. Vytváranie kompromisov alebo hľadanie inej cesty sa nakoniec vyplatilo.

Návrhov počas predchádzajúcich etáp bolo viac, ktoré by sa mohli dotiahnuť do konečného spracovania, ale len jeden je prezentovaný ako finálny a bude z neho vytvorený konečný model v mierke. Rozmery budú zrejmé aj z nasledujúcich obrázkov, ale tiež je v projektovej časti výkres na ktorom budú presne zakótované. V ľavej časti obrázka je šperk prázdny, pričom jeho samotný tvar je ucelený a línie sú esteticky doladené a v pravej časti obrázka je už doplnený o vonný gél, ktorý tomu celému produktu dodáva iný rozmer.

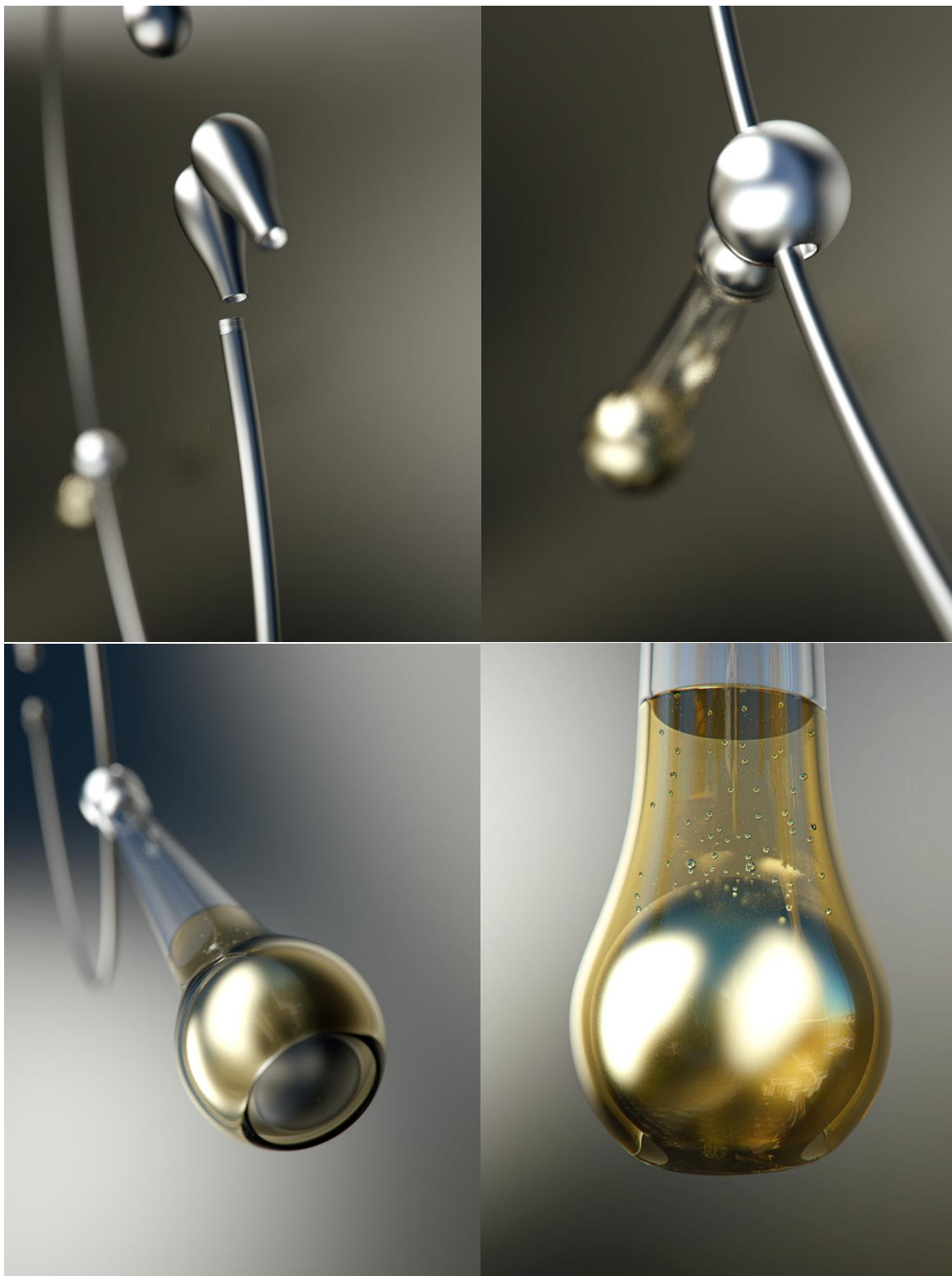

Obr. 45

Obr. 46

Finálny návrh vo svojej plnej podobe. Náhrdelník s príveskom, ktorý okrem svojej primárnej funkcie zdobiť v sebe ukrýva aj funkciu pafrumu. Nový koncept, ktorý môže byť prínosom a obohatením ako aj po vizuálnej, tak aj po praktickej stránke.

Obr. 47

Detaily kompletného šperku. Pre lepšiu manipuláciu je na konci náhrdelníka šroubovacia slzička, cez ktorú sa môže celý šperk vybrať a pohodlne nanášať, prípadne je ho vtedy možné doplniť iným vonným gélom. Ďalšie detaily zachytávajú šperk umiestnený na náhr-

delníku a jeho možnost sa po ňom posúvať. Na spodnej vizualizácii predchádzajúcej strany je vidieť otvor, cez ktorý sa za pomoci guličky dávkuje potrebné množstvo vône.

Obrazový materiál nižšie presne určuje konečnú veľkosť navrhnutého šperku. Pipetka sa môže uchopiť do ruky a nanášať na požadované miesta ako pri klasických parfumoch.

Obr. 48

Obr. 49

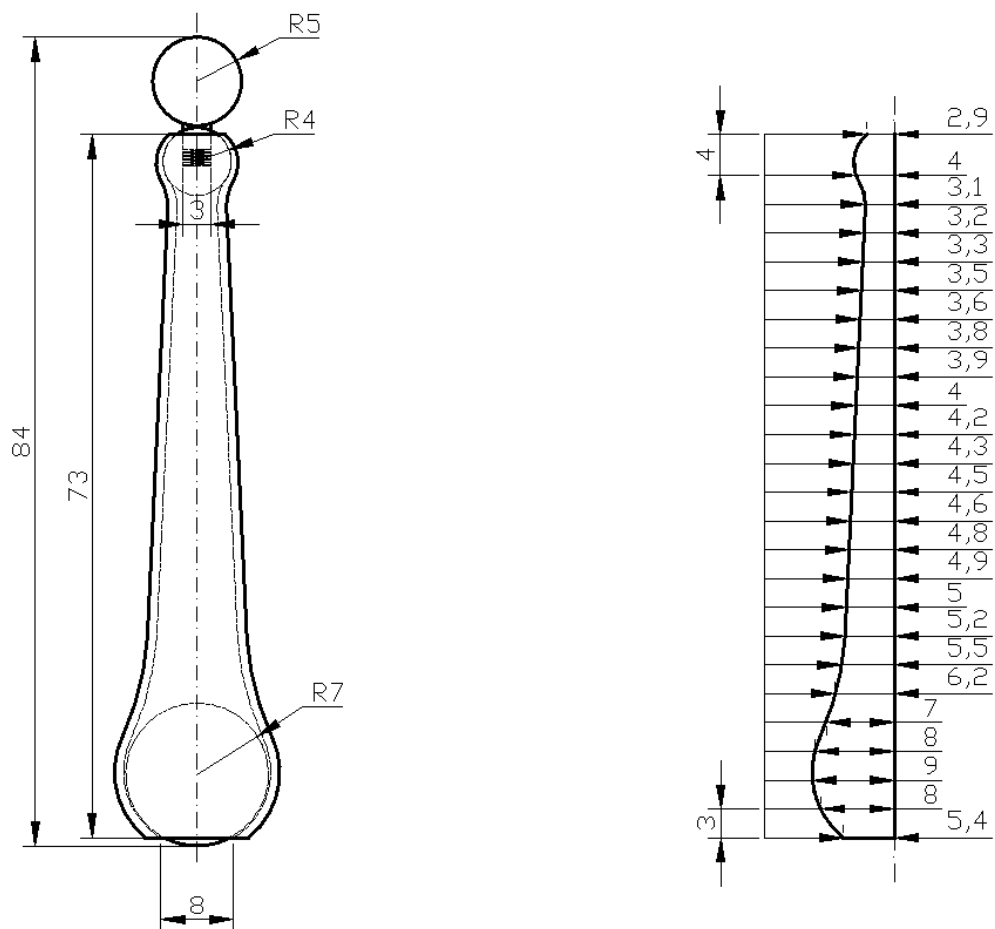
Konečný produkt je svojou veľkosťou ideálny aj ako samostatný šperk, ale svojim obsahom by mal vydržať niečo okolo 3 mesiacov, no v konečnom dôsledku záleží od používania. Zaručí to najmä gélová forma látky, ktorá sa nemíňa tak rýchlo ako klasický sprejový flakón a taktiež nanášané množstvo sa pri takejto forme nanášania zbytočne nestráca.

III. PROJEKTOVÁ ČASŤ

4 VÝKRESOVÁ DOKUMENTÁCIA

Ako poslednú časť, ktorá je potrebná aj pre finálnu výrobu modelu, by sme chceli zdokumentovať výkresovú časť. Tá bude najpresnejším merítkom, ktoré nám zaručí aj celé fungovanie šperku.

4.1 Výkres 1:1

Obr. 50

ZÁVER

Myslím, že práca svojím obsahom a podrobným opisom splnila stanovené ciele a najmä základnú myšlienku, ktorá sa nesie celou prácou a to vytvoriť šperk s určitou funkciou. Oboznámi čitateľa s históriou šperkárstva a zlatníctva, s materiálmi, ktoré nie sú typické pre šperkársky priemysel a modernými šperkami, ktoré vznikajú po celom svete.

Diplomová práca sa zaoberá určitou problematikou, ktorá zatiaľ nemá uplatnenie na trhu. To bolo tiež jedným z cieľov vytvoriť produkt takého charakteru. Designér má nie len zlepšovať, ale aj hľadať nové možnosti, ktoré by mohli byť prínosné pre užívateľa.

Novovzniknutý produkt je tvarovo riešený ako šperk a zároveň priamo v ňom je vytvorená funkcia flakónu. Okrem toho, že samotný šperk má svoju hodnotu je aj obohatením z obsahového hľadiska, čím sa stáva pre nositeľa/ku dôležitým.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATURY

- [1] Šafránková, Iveta, Nagyová, Edita. *Technológia*, 1.vyd. Media Trade. Bratislava. 1999.
114 s. ISBN 80-08-02904-8
- [2] Taubl, Karel. *Zlatnictví, stříbrnictví a klenotnictví*. Praha: SNTL, 1989. ISBN 80-03-00130-7
- [3] Majling, Vojtech. *Ludové remeslá na Slovensku*. Trian. 160 s. ISBN 80-88945-70-4
- [4] Seecharranová, Vannetta. *Moderní šperky. Metafora*. Praha. 2010. 160 s. ISBN 978-80-7359-247-9
- [5] Haipl, W. *Design: verstehen, lernen, ausführen*. 1.Auflage. Linz: Trauner Verlag, 2005.
281 s. ISBN 3-85487-788-9

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOV A SKRATIEK

atd' a tak ďalej

ai a iné

Napr napríklad

Obr obrázok

a pod a podobne

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obr. 1	Technický denník výroby šperkov.....	12
Obr. 2	Technický denník – skice šperkov.....	12
Obr. 3	Návrhy a výsledný finálny šperk.....	13
Obr. 4	Ozdobné hrebene do vlasov.....	15
Obr. 5	Ľudové šperky.....	15
Obr. 6	Kov a drôt.....	19
Obr. 7	Tvarovacie nástroje - kladivká.....	20
Obr. 8	/zľava do prava/ Ocel'ové kolíky, tvarované pilníky.....	20
Obr. 9	Prsteň – kombinácia kov a umelá hmota.....	21
Obr. 10	Náušnice – Jane Adam.....	21
Obr. 11	Umelá hmota a guma.....	22
Obr. 12	/zľava do prava/ umelohmotné náramky, séria náušnic – pryž, náhrdelník.....	23
Obr. 13	Tkaniny, fiber a koža.....	24
Obr. 14	Pánsky náramok – koža, zlato, náušnice – háčkované, koža - kov.....	25
Obr. 15	Papier a papierová drť.....	26
Obr. 16	/zľava do prava/ náramky – papierová drť v kombinácii s umelou hmotou a striebrom, náhrdelník ručne spracovaný papier.....	27
Obr. 17	Ostatné materiály.....	27
Obr. 18	Drevený náramok so striebrom vytvarovaný v pare.....	28
Obr. 19	Prsteň z dreva vytvarovaný v pare.....	28
Obr. 20	Šperky z hlíny.....	29
Obr. 21	Náhrdelník s prívieskom zo skla.....	30
Obr. 22	Klasický šperk – prsteň.....	31
Obr. 23	Klasický šperk – náramok.....	31
Obr. 24	/zľava do prava/ Bey Bey Birdie – náhrdelník, Orchis - náušnice.....	32

Obr. 25 /zľava do prava/ náhrdelník, náramok – Eva Eisler.....	32
Obr. 26 USB kľúče – vizuál šperku.....	33
Obr. 27 Hafsteinn Juliusson – produkt design.....	33
Obr. 28 Rings with colored pencils.....	33
Obr. 29 Skica – šperk s očným tieňom.....	38
Obr. 30 Skica – šperk a očný tieň v jenom, otvorený - zatvorený.....	39
Obr. 31 Vizuál šperku – konečný návrh.....	40
Obr. 32 Séria detailov a samotná funkcia šperku.....	41
Obr. 33 Prvotné skice – tvarovky.....	43
Obr. 34 Prvotné skice – tvarovky 1.....	43
Obr. 35 Inšpirácia – laboratórne sklo.....	43
Obr. 36 Tvarové riešenie - pipety.....	44
Obr. 37 Tvarové riešenie 1 – pipety s mechanickým dávkovaním.....	44
Obr. 38 Tvarové riešenie 2 – ampulky.....	45
Obr. 39 Skica – jasnejšie tvarové riešenie.....	46
Obr. 40 Skica – možnosti uchytenia šperku.....	47
Obr. 41 Skica – systém uzatvárania a plnenia.....	47
Obr. 42 Prvé vizualizácie z prvotných skíc + detail.....	48
Obr. 43 Vizualizácie zakončenia – detaily.....	49
Obr. 44 Vizualizácie zakončenia – detaily 1.....	49
Obr. 45 Vizualizácia finálneho tvaru.....	50
Obr. 46 Vizualizácia kompletného šperku.....	51
Obr. 47 Vizualizácia – detaily šperku.....	52
Obr. 48 Šperk jeho manipulácia a nosenie.....	53
Obr. 49. Šperk a jeho veľkosť.....	49
Obr. 50. Výkresová dokumentácia.....	56

ZOZNAM PRÍLOH

Multimediálne CD

